

Sygn. akt VIII Gz 38/13

POSTANOWIENIE

Dnia 25 kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Piotr Sałamaj

Sędziowie SO Agnieszka Woźniak

SO Anna Budzyńska (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2013 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Galerii Handlowej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

przeciwko M. G. i K. R.

o zapłatę

na skutek zażalenia powódki na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 24 października 2012 r. w sprawie o sygn. akt X GC 918/12 w przedmiocie kosztów procesu

postanawia:

I. oddalić zażalenie,

II. zasądzić od powódki Galerii Handlowej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. solidarnie na rzecz pozwanych M. G. i K. R. kwotę 150 (sto pięćdziesiąt) złotych tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

SSO A. Budzyńska SSO Piotr Sałamaj SSO A. Woźniak

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 października 2012 roku Sąd Rejonowy w Szczecinie uchylił nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym w dniu 24 listopada 2011 r. i oddalił powództwo Galerii Handlowej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. oraz zasądził od powódki solidarnie na rzecz pozwanych M. G. i K. R. kwotę 3289 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Uzasadniając rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu Sąd I instancji powołał się na zasadę odpowiedzialności za wynik sprawy, przewidzianą w art. 98 k.p.c. Ponieważ powództwo zostało oddalone, powódka została uznana za stronę przegrywającą spór, dlatego też obciąża ją obowiązek poniesienia kosztów procesu. Niezbędne koszty pozwanych zamknęły się kwotą 3.289 zł (872,00 zł - koszty opłaty sądowej od zarzutów; 2.400 zł - koszty zastępstwa procesowego, 17 zł – koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa). Z tych też względów zasądzone od powódki na rzecz pozwanych solidarnych kwotę 3.289 zł tytułem zwrotu kosztów procesu na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c., oraz § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

W piśmie procesowym z dnia 5 grudnia 2012 r. powódka złożyła zażalenie na postanowienie z dnia 24 października 2012 r. w przedmiocie kosztów procesu zawarte w wyżej wskazanym wyroku, wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej zasądzenia od powódki solidarnie na rzecz pozwanych zwrotu kosztów procesu, nie obciążanie powódki kosztami procesu oraz zasądzenie na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania odwoławczego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazała, że Sąd Rejonowy oddalił powództwo uznając, że dochodzona przez powódkę należność została już wcześniej spłacona zatem powództwo jest bezzasadne. Powódka wskazała, że nie kwestionuje ustaleń Sądu w przedmiocie dokonania zapłaty kwoty dochodzonej pozwem przez osobę trzecią - B. L., wskazała jednak, że niesłusznym jest obciążanie jej kosztami postępowania w sytuacji, gdy to pozwane swoim nierzetelnym działaniem dały powódce powód do wytoczenia powództwa. Powódka podniosła, że wielokrotnie wzywała pozwane do zapłaty, a następnie do wykupu weksla, jednak korespondencja pozostała bez odpowiedzi.

W ocenie powódki również nierzetelne zachowanie pozwanych spowodowało, że powódka zaksięgowała dokonaną przez B. L. wpłatę na poczet jego zaległości. Zdaniem powódki pozwane wykorzystując błąd, w który została powódka wprowadzona, doprowadziły do wytoczenia przedmiotowego powództwa. Gdyby na dowolnym etapie przedsądowym pozwane ustosunkowały się do korespondencji powódki, ta nie byłaby zmuszona wytaczać powództwa. W tej sytuacji zdaniem powódki, należy uznać, że pozwane zgodnie z art. 103 § 1 k.p.c. swoim niesumiennym postępowaniem wygenerowały koszty, które zostały zasądzone wyrokiem z dnia 24 października 2012 roku.

W odpowiedzi na powyższe zażalenie pozwane wniosły o jego oddalenie oraz zasądzenie solidarnie na ich rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym według norm przepisanych. W uzasadnieniu podniosły, że wbrew pogładowi powódki w sprawie nie mógł mieć zastosowania art. 103 § 1 k.p.c. ponieważ poprzez niesumienne lub oczywiście niewłaściwe postępowanie, o którym mowa w powyższym przepisie, należy rozumieć postępowanie strony w procesie, nie zaś przed procesem. Niezależnie od tego, pozwane podkreśliły, że powódka dochodziła w niniejszej sprawie należności z weksla wypełnionego niezgodnie z deklaracją wekslową, na kwotę zadłużenia, która została już uprzednio spłacona. Wobec tego skierowanie powództwa, a następnie jego oddalenie, jest wynikiem niedbalstwa samej powódki, na której ciążył obowiązek zachowania szczególnej staranności w zakresie kontroli spłaty przysługujących jej wierzytelności. Pozwane podniosły, że to powódka mimo dysponowania aktualnymi adresami zamieszkania pozwanych kierowała korespondencją przedsądową na adres lokalu, który będąc uprzednio siedzibą pozwanych przestał pełnić tę funkcję w związku z zaprzestaniem przez pozwane działalności gospodarczej, o czym powódka wiedziała.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie okazało się nieuzasadnione.

Kwestia zwrotu kosztów niezbędnych do celowego prowadzenia postępowania została uregulowana w przepisach art. 98 i następnym k.p.c. Zgodnie z brzmieniem art. 98 § 3 w zw. z art. 99 k.p.c. do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez radcę prawnego zalicza się wynagrodzenie tego pełnomocnika, określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego pełnomocnika, koszty sądowe oraz koszt nakazania przez sąd osobistego stawiennictwa strony. Koszty powyższe strona przegrywająca obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie (art. 98 § 1 k.p.c.). Art. 98 k.p.c. statuuje więc, w zakresie kosztów procesu zasadę odpowiedzialności za jego wynik. Dla oceny, czy strona przegrała sprawę, obojętne jest przy tym, czy ponosi ona winę za prowadzenie procesu. Sam zatem fakt, że sprawę przegrała, choćby nawet tylko formalnie, kwalifikuje ją jako stronę przegrywającą, obowiązującą do zwrotu kosztów przeciwnikowi.

Wyjątkiem od powyższej reguły jest. m.in. zasada zawinięcia i zasada słuszności. Pierwsza z wymienionych zasad zawarta w art. 103 k.p.c. umożliwia Sądowi niezależnie od wyniku sprawy włożyć na stronę obowiązek zwrotu kosztów, wskazując przy tym na elementy winy stron w postaci niesumienności lub oczywiście niewłaściwego postępowania.

W okolicznościach przedmiotowej sprawy poza sporem pozostawała kwestia ustalenia strony przegrywającej spór. Rozstrzygnięcie w przedmiocie uchylenia nakazu zapłaty i oddalenia powództwa jest bowiem prawomocne.

Nie kwestionując zasadności oddalenia powództwa w treści zażalenia powódka wskazała jednak, iż - w jej ocenie - w sprawie powinien znaleźć zastosowanie art. 103 § 1 k.p.c. Sformułowane w ramach wniosku o uchylenie orzeczenia żądanie nie obciążania jej kosztami procesu oraz zaprezentowana w tym kontekście argumentacja czyni jednak zasadnym wniosek, że powódka w istocie powołała się na zasadę słuszności wyrażoną w art. 102 k.p.c. Jak zresztą słusznie zauważyły pozwane w odpowiedzi na zażalenie przez wymienione w art. 103 § 3 k.p.c. „niesumienne lub niewłaściwe postępowanie” należy rozumieć postępowanie strony w samym procesie. Powódka tymczasem wskazuje na nierzetelne - jej zdaniem - zachowanie pozwanych jakiego dopuściły przed procesem, doprowadzając tym samym do wytoczenia powództwa i wygenerowania niepotrzebnych kosztów.

Art. 102 k.p.c. urzeczywistniający zasadę słuszności znajduje zastosowanie w szczególnie uzasadnionych wypadkach. Na podstawie powołanego przepisu uznając, iż istnieją przesłanki do jego zastosowania sąd może nie zasądzać od strony przegrywającej całości lub części kosztów. Mając jednak na względzie, że wskazana regulacja nie konkretyzuje „wypadków szczególnie uzasadnionych” i nie podlega wykładni rozszerzającej, przy ich kwalifikacji koniecznym jest uwzględnienie całokształtu okoliczności konkretnej sprawy. Z pewnością do kręgu kryteriów jakie powinny być brane pod uwagę w tym kontekście, należą zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu jak i będące „na zewnątrz” procesu.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy nie sposób podzielić poglądu powódki jakoby w niniejszej sprawie nastąpił szczególnie uzasadniony wypadek uzasadniający nieobciążanie jej powstałymi po stronie pozwanych kosztami. Wbrew twierdzeniom skarżącej trudno jest przyjąć, by pozwane pomimo spłaty zobowiązania dały jej powód do wytoczenia powództwa. Nie można bowiem ocenić jako nierzetelnego działania pozwanych polegającego na braku reakcji na zawiadomienie o wypełnieniu weksla skoro korespondencja zawierająca powyższe pismo skierowana została na adres wcześniej prowadzonej przez pozwane działalności gospodarczej, nie zaś na adres zamieszkania każdej z nich. Adresy zamieszkania ujawnione zostały w umowie spółki cywilnej złożonej wraz z pozwem, a więc będącej co do zasady w posiadaniu powódki. Znamienną jest również okoliczność, że powyższą przesyłkę listową operator pocztowy zwrócił powódce z adnotacją „zwrot adresat wyprowadził się”. Dysponując wiedzą co do miejsca zamieszkania pozwanych powódka bez przeszkód mogła ponownie wysłać stosowne zawiadomienie.

Odnosnie zarzutu braku odpowiedzi na liczne przedprocesowe wezwania do zapłaty wskazać należy, że do akt sprawy – wbrew twierdzeniom powódki - nie zostało załączone żadne wezwanie skierowane do pozwanych.

Nadto w zaistniałym przed procesem stanie rzeczy trudno też przyjąć w ocenie Sądu Okręgowego, że powódka została wprowadzona w błąd i że na skutek nierzetelnego zachowania pozwanych i osoby trzeciej niewłaściwie zaksięgowała wpłaty, skoro osoba trzecia dokonując spłaty wymagalnego zobowiązania pozwanych, w tytule przelewu bankowego wskazała numerów konkretnych faktur objętych spłatą. Nawet gdyby przyjąć, że powódka błędnie zaksięgowała wpłaty z powodu braku dostatecznych informacji to okres od dnia dokonania przelewów tj. 30 października 2010 r. do dnia wystosowania zawiadomienia o wypełnieniu weksla tj. 27 października 2011 r. był wystarczający do skorygowania stanu zaległości i poprawnego rozliczenia wpłat z poszczególnymi kontrahentami. Należy mieć przy tym na względzie, że prowadzenie działalności profesjonalnej (za taką z pewnością należy uznać działalność powódki) uzasadnia zwiększone oczekiwania co do umiejętności, wiedzy, skrupulatności takiego podmiotu. W odniesieniu do stosunków o charakterze gospodarczym konieczna jest więc staranność na poziomie wyższym od przeciętnej, tym samym powódka uzyskując na swoją rzecz wpłatę ponad 20.000 zł tytułem konkretnych faktur od innego podmiotu niż ten, na który zostały one wystawione przez prawie roczny okres - powinna podjąć starania umożliwiające prawidłowe zaksięgowanie wpłat, o takich zaś działaniach powódka nawet nie wspomniała usprawiedliwiając błędne zaksięgowanie należności pozwanych brakiem jasnych informacji.

W świetle zaprezentowanej argumentacji wobec braku podstaw do kwestionowania wydanego przez Sąd Rejonowy orzeczenia w przedmiocie kosztów procesu, na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c., zażalenie należało oddalić.

O kosztach postępowania zażaleniowego Sąd orzekł stosownie do art. 108 § 1 i art. 98 k.p.c. Powódka - jako strona przegrywająca postępowanie zażaleniowe - obowiązana jest zwrócić pozwanym koszty tego postępowania, na które składają się koszty zastępstwa procesowego w wysokości 150 zł. Koszty te ustalone zostały zgodnie z § 12 ust 2 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, zgodnie z którym stawki minimalne za prowadzenie spraw w postępowaniu zażaleniowym przed sadem okręgowym wynoszą 25 % stawki minimalnej.

SSO A. Budzyńska SSO Piotr Sałamaj SSO A. Woźniak